

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, dnia 27 lipca 2015 r.

III.7060.1052.2014.AF

**Pan
Borys Budka
Minister Sprawiedliwości
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa**

Szanowny Panie Ministrze

Uprzejmie informuję Pana Ministra, że do Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęła skarga dotycząca wysokości opłaty stosunkowej, pobieranej przez komornika od dłużnika w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2015 r. poz. 790).

Skarżący podniósł, że z racji pobierania świadczenia emerytalno-rentowe wypłacanego z Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA nie jest objęty obniżoną 8% opłatą stosunkową od kwot egzekwowanych. Świadczenie pobierane przez skarżącego nie jest świadczeniem społecznym, o którym mowa w art. 49 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Pod pojęciem „świadczenia z ubezpieczenia społecznego”, użytym w tym przepisie należy rozumieć jedynie świadczenia wynikające z ustaw: z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748, dalej jako: „ustawa emerytalna”), z dnia z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2014 r. poz. 159 dalej jako: „ustawa zasiłkowa”) oraz z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 167, poz. 1322 ze zm. dalej jako: „ustawa wypadkowa”).

Ustawą z dnia 12 lutego 2010 r. o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. Nr 40, poz. 228) zmieniono art. 49 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji poprzez powiększenie katalogu wierzytelności, przy egzekucji z których obowiązuje obniżona opłata stosunkowa w wysokości 8% wyegzekwowanego świadczenia o świadczenia z ubezpieczenia społecznego, jak również o świadczenia wypłacane na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy:

zasiłek dla bezrobotnych, dodatek aktywizacyjny, stypendium oraz dodatek szkoleniowy. Z uzasadnienia projektowanych wówczas zmian wynikało, iż wierzytelności o które poszerzono ustawą z dnia 12.02.2010 r. obowiązujący wcześniej katalog „są podobne konstrukcyjnie do wymienionych już w tym przepisie wierzytelności z wynagrodzenia za pracę”. Proponowana zmiana miała zatem na celu przede wszystkim „zmniejszenie finansowej dolegliwości egzekucji prowadzonych w stosunku do osób częstokroć wymagających pomocy państwa”. Nie wiadomo jednak, dlaczego powyższa zmiana została zawężona do świadczeń wynikających z ustaw: emerytalnej zasiłkowej i wypadkowej obsługiwanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych i należących do powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych. Pomimo jednak znaczącego poszerzenia katalogu upoważniającego komornika do zastosowania niższej, ośmioprocentowej stawki opłaty stosunkowej, nadal nie uwzględniono w nim żołnierzy zawodowych oraz innych funkcjonariuszy służb mundurowych korzystających ze świadczeń z systemu zaopatrzenia emerytalnego, jak również osób korzystających z ubezpieczenia społecznego rolników.

Tak zmieniony w 2010 r. przepis obowiązuje do dnia dzisiejszego. Obecnie zgodnie z brzmieniem art. 49 ust. 1 przytoczonej powyżej ustawy o komornikach sądowych i egzekucji „w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 15% wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż trzydziestokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Jednakże w przypadku wyegzekwowania świadczenia wskutek skierowania egzekucji do wierzytelności z rachunku bankowego, wynagrodzenia za pracę, świadczenia z ubezpieczenia społecznego jak również wypłacanych na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zasiłku dla bezrobotnych, dodatku aktywizacyjnego, stypendium oraz dodatku szkoleniowego, komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 8% wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/20 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.”

W opinii Rzecznika Praw Obywatelskich regulacja powyższa budzi wątpliwości natury konstytucyjnej, zwłaszcza dotyczące zgodności z zasadą równości wobec prawa i zasadą sprawiedliwości społecznej.

W tej sytuacji, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1648), zwracam się do Pana Ministra z prośbą o wskazanie przyczyn zróżnicowania zawartego w treści art. 49 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji

Z poważaniem
Podpis na oryginale